

La Doctrina social de l'Església, una «gran oblidada»

SANTIAGO SORO ROCA, pvre.

Consiliari de la Delegació diocesana per a la pastoral social

«La joia i l'esperança, la tristesa i l'angoixa dels homes contemporanis, sobretot dels pobres i de tots els qui sofreixen, són també la joia i l'esperança, la tristesa i l'angoixa dels deixebles de Crist, i no hi ha res de veritablement humà que no trobi ressò en el cor d'ells».

Aquestes paraules de la Constitució pastoral *Gaudium et Spes*, (GS 1) del Concili Vaticà II resumeixen molt bé el sentit i la motivació de la Doctrina social de l'Església (DSE): els cristians, seguint els ensenyaments del Mestre, viuen en el món —no se separen ni s'aïllen—, compartint les alegries i les fatigues de la humanitat, tot treballant

per construir el Regne de Déu, un regne de pau, fonamentat en la veritat, la justícia, l'amor i la llibertat.

Ja el poble jueu tenia molt clara l'atenció als marginats: vídues, orfes, immigrants, pobres en general, seguint els manaments de Déu i el recordatori insistent dels profetes. Tot culmina en les paraules i els fets de Jesús que institueix l'amor i el servei, especialment als més pobres i desvalguts.

L'Església mai ha deixat de preocupar-se per la condició humana i, especialment, per estar al costat del sofriment de l'home —sempre intentant llegir els signes dels temps—, i per donar resposta a les

TOT CULMINA EN LES PARAULES I ELS FETS DE JESÚS QUE INSTITUEIX L'AMOR I EL SERVEI, ESPECIALMENT ALS MÉS POBRES I DESVALGUTS

realitats canviants, i sovint noves, del moment en què viu. A tall d'exemple, al llarg dels segles, el compliment del manament de l'amor a Déu — amor que s'ha de verificar en els germans—, s'ha concretat, entre molts d'altres, en els hospitals de l'Edat mitjana, les escoles de l'Edat moderna i, com no, la institució dels «set diaques», a la primitiva comunitat de Jerusalem com a servidors dels pobres (Ac 6,1-6).

NOMÉS L'AMOR POT CONSTRUIR UN MÓN VERITABLEMENT HUMÀ

La Carta encíclica del papa Lleó XIII, publicada el 1891, que porta per títol *Rerum novarum* (les coses noves) i que afronta la situació dels obrers, inaugura una nova etapa del pensament i la proposta social de l'Església: la DSE; noves respostes a noves realitats. Des de llavors, tots els Papes han reflexionat sobre les qüestions socials més candents. Els temes són molt variats: la família, la cultura, l'economia, la societat, la política, la pau, les relacions internacionals... El papa Francesc ha abordat el tema de l'ecologia a *Laudato si'* i el de la fraternitat i l'amistat social a *Fratelli tutti*.

El pensament sobre qüestions socials no és exclusiu dels Papes. Bisbes i teòlegs també han fet i fan la seva aportació. Cal esmentar el nostre Concili provincial Tarraconense del 1995 que dedica el seu tercer capítol, *La sol·licitud pels més pobres i marginats*, a un tema tan punyent en la nostra societat com és el de —en paraules de Francesc— els descartats.

I cal tenir molt en compte que la DSE és «orientadora» de l'acció que els cristians hem de convertir en actituds davant dels reptes de la nostra societat i en projectes concrets, no sols en el camp sòcio-caritatiu, sinó en qualsevol realitat en la que ens trobem immersos: política, econòmica, cultural... Es tracta de la comunitat eclesial, oberta i en diàleg amb el món, fent aportacions teòriques i experimentant vies pràctiques. La formació en DSE de tots —

especialment dels laics—, i la seva implementació, és un dels grans reptes de la nostra Església.

El pensament social de l'Església té una articulació molt clara. El capítol quart del *Compendi de la doctrina social de l'Església*, en fa l'exposició dels principis. Partint de la dignitat de tota persona humana —som creats per Déu a imatge seva—, l'objectiu és el *bé comú*, que podem definir com aquell estat en el qual tota la persona, en totes les seves dimensions, humanes i espirituals, i la humanitat sencera, arribi a la plenitud del seu desenvolupament. La pandèmia de la Covid-19 ens ha demostrat com tot està connectat, i com la situació d'uns repercuteix en l'estat dels altres i del món.

Ara bé, en la DSE, el fil conductor i allò que està per damunt de tot és el *Camí de la caritat*. Sant Pau, en la seva primera carta als Corintis (1Co 13) ens ho explicita dient que podem fer els sacrificis més grans i els serveis millors, però si no estan impregnats per la caritat, per l'amor als germans, res no tindrà sentit, és més, no aconseguirem res, perquè només l'amor pot construir un món veritablement humà.

